

Ressursregnskap for vann — et framtidig hjelpemiddel for planleggingen?

Av Hans Viggo Sæbø.

Hans Viggo Sæbø er forsker ved Statistisk Sentralbyrå.

*Innlegg på møte i Norsk Vannforening
18. oktober 1983.*

1. Innledning

Ressursregnskapet skal gi oversikt over naturressursene og hvordan de utnyttes. Statistikken systematiseres slik at data om naturressurser kan knyttes til nasjonalregnskapet. Hensikten med dette er både å kunne utnyttet annen statistikk som samles inn til dette regnskapet, og å kunne nytte tilsvarende modeller som de som er utarbeidet med utgangspunkt i nasjonalregnskapet. Dermed kan en få til en samordning av ressursplanleggingen og den sentrale økonomiske planleggingen. Dette kan skje gjennom *ressursbudsjettet*, som bygger på en framskriving av *ressursregnskapet*.

2. Ressursregnskap for vann

Figur 1 viser sammenhengen mellom samfunnet slik dette beskrives av nasjonalregnskapet, og den delen av naturen som omfattes av ressursregnskapet for vann. Dette regnskapet kan sees på som en utvidelse av nasjonalregnskapet. Tilknytningen skjer ved at ressursregnskapet for vann skal gi oversikt over:

- Hvordan vannet brukes av, eller yter tjenester til de ulike næringssektorene og husholdningene.
- Utslipp av avfallsstoffer til vann.

Ressursregnskapet bygger i hovedsak på data som likevel samles inn til andre formål. Et regnskapssystem stiller imidlertid krav til dataenes kvalitet og regelmessighet som kan gjøre det nødvendig å forbedre statistikken om vann og bruk av vann. Systematiseringen av eksisterende kunnskap vil avdekke felt hvor informasjonen er mangelfull.

Samordning av statistikk og ruiner for å produsere statistikk vil være en viktig del av arbeidet med et ressursregnskap.

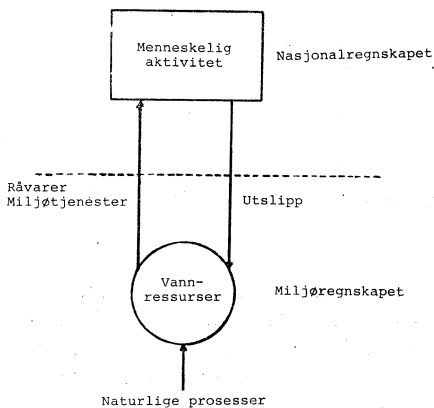
Et ressursregnskap for vann vil bare avdekke *hovedtrekkene* ved tilstand og endringer i naturmiljøet. Det vil ikke kunne erstatte mer detaljerte analyser som er nødvendig for å belyse spesielle problemstillinger.

3. Vannregnskapets nytte for planleggingen

Et ressursregnskap vil først og fremst være et *informasjonssystem* hvor ulike typer statistikk om den eller de aktuelle naturressursene er samlet. En vil tilstrebe å kunne gi enkle oversikter (nøkkeltall).

Eksempler:

- Indikatorer for utviklingen i vannressursenes kvalitet
- Tall for utslipp til hovedvassdragene
- Tall om investeringer innen vann- og avløpssektoren
- Tall om tiltak.

Figur 1.

Nasjonalregnskap og ressursregnskap for vann.

Statistikken vil i hovedsak bli gitt på regionalt eller nasjonalt nivå. Det er viktig å kunne gi foreløpige tall raskt (gjerne beregnede tall).

Koblingen til nasjonalregnskapet og dermed til økonomiske modeller kan gi grunnlag for *framskriving av deler av ressursregnskapet*. En kan f.eks. tenke seg prognoser for forbruk av vann og for utslipp av viktige avfallsstoffer til vann.

Ideelt sett burde økonomiske data kombinert med gode og representative data om vannkvalitet, kunne gi svar på spørsmål av typen; Hva har ulike miljøtiltak kostet, og hva er resultatet? Spesielt når det gjelder det siste er det vel langt fram. En analyse som foregår i dag kan imidlertid nevnes: Hva koster Samlet plan? Hensikten med dette prosjektet er å beregne konsekvensene for kraftverksøkonomien av de ulike utbyggingsrekkefølgende som måtte bli foreslått i Samlet plan-prosjektet(resultatet av en prioritering av jordbruksinteresser, naturvern-hensyn osv.)

Et *ressursbudsjett* vil kunne bygge på flere av de analysene som er nevnt her. I tillegg kommer at myndighetene i et slikt budsjett kan sette opp mål og politiske retningslinjer for utnyttningen av naturressursene.